Lietas arhīva Nr. CA-1630-20/23
ECLI:LV:RAT:2020:1127.C29419719.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2020.gada 27.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnesis referents Mārtiņš Sviķis,
tiesnese Mairita Šķendere,
tiesnese Inese Strelča
ar tiesas sēdes sekretāri Ullu Ābolu,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu MSIA „Rangs JS" prasībā pret SIA „Screen Group" par cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu sakarā ar MSIA „Rangs JS apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2020.gada 13.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] MSIA „Rangs JS" administratore (turpmāk arī – prasītāja vai parādniece) cēlusi tiesā prasību pret SIA „Screen Group" (turpmāk arī – atbildētāja) par cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu, lūdzot tiesu, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktu, atzīt par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža pušu 2017.gada 2.janvārī noslēgto cesijas līgumu.

Prasība satur šādus argumentus.

[1.1] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 10.maija spriedumu lietā Nr.C29317118 pasludināts prasītājas maksātnespējas process un par tās maksātnespējas administratoru iecelts administrators Anatolijs Zujevs, kurš ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 23.novembra lēmumu atcelts no prasītājas maksātnespējas administratora pienākumu pildīšanas. Savukārt ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 26.oktobra lēmumu par prasītājas maksātnespējas administratoru tikusi iecelta administratore Madara Stūrīte.

[1.2] Iepazinusies ar Anatolija Zujeva darbības pārskatu un nodotajiem dokumentiem, prasītājas maksātnespējas administratore konstatējusi, ka prasītājai ir bijusi kustamā manta, proti, debitora saistības pret AS „Latvenergo" par kopējo summu 14`408,73 EUR, ko veido saskaņā ar 2014.gada 1.jūlija līgumu par fiziskās un tehniskās apsardzes pakalpojumu nodrošināšanu samaksātā drošības nauda 8`000 EUR un šādi nesamaksātie rēķini: 2017.gada 6.marta faktūrrēķins Nr.11 3`015,80 EUR apmērā, 2017.gada 6.marta faktūrrēķins Nr.12 417 EUR apmērā, 2017.gada 6.aprīļa faktūrrēķins Nr.16 2`613,70 EUR apmērā un 2017.gada 6.aprīļa faktūrrēķins Nr.17 361,78 EUR apmērā.

Savukārt 2019.gada 16.maijā maksātnespējas administratorei kļuvis zināms par pušu 2017.gada 2.janvārī noslēgto cesijas līgumu.

[1.3] 2019.gada 21.maijā maksātnespējas administratore, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 101.panta pirmo daļu, nosūtījusi atbildētājai paziņojumu Nr.0218/00576/2019-NOS/MPA par vienpusēju atkāpšanos no cesijas līguma, bet 2019.gada 28.jūnijā – AS „Latvenergo" pretenziju/brīdinājumu Nr.0265/00576/2019-NOS/MPA par parāda 14`408,73 EUR samaksu, taču AS „Latvenergo" minētās parādsaistības pret prasītāju nebija izpildījusi.

[1.4] Ņemot vērā to, ka apstrīdētais pušu darījums ticis noslēgts gadu un piecus mēnešus pirms prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanas; to, ka puses nebija vienojušās par cesijas maksas apmēru, un cesijas līgums ticis noslēgts tikai pēc tam, kad Valsts ieņēmumu dienests bija izdevis rīkojumu ar pienākumu visus prasītājai no AS „Latvenergo" pienākošos līdzekļus līdz 218`658,45 EUR ieturēt un pārskaitīt Valsts kases kontos parādnieka nodokļu parāda samaksai, tādējādi nodarot prasītājai zaudējumus, kā arī to, ka atbildētājas kapitāla daļu īpašnieks /pers. C/ ir atzīstams par ieinteresēto personu attiecībā pret prasītāju, maksātnespējas administratore uzskata, ka konkrētajā gadījumā pastāv visi Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktā paredzētie priekšnoteikumi 2017.gada 2.janvāra cesijas līguma atzīšanai par spēkā neesošu.

[2] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2020.gada 13.marta spriedumu noraidīta MSIA „Rangs JS" prasība pret SIA „Screen Group" par cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

Spriedums satur šādu motivāciju.

[2.1] Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktu administratoram ir pienākums izvērtēt parādnieka darījumus un celt tiesā prasību par attiecīgā darījuma atzīšanu par spēkā neesošu neatkarīgi no šā darījuma veida, ja tas noslēgts triju gadu laikā pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas un tādējādi parādniekam ir nodarīti zaudējumi, turklāt persona, ar kuru vai kurai par labu noslēgts darījums, zināja vai tai bija jāzina par šādu zaudējumu nodarīšanu.

Minētās normas mērķis nav vērsts uz jebkura norādītajā laika posmā parādnieka komercdarbības ietvaros veikta darījuma atzīšanu par spēkā neesošu. Pirms maksātnespējas procesa parādnieka noslēgts darījums, papildus nekonstatējot kādu ar likumu aizsargāto interešu aizskārumu (piemēram, darījums slēgts, lai pirms termiņa dzēstu saistības pret parādnieka ieinteresēto personu, vienlaikus nepildot saistības pret trešajām personām vai nobēdzinātu parādnieka mantu u.c.), nav uzskatāms par darījumu, kas Maksātnespējas likuma 96.panta izpratnē radījis zaudējumus.

[2.2] No lietas materiālos esošās cesijas līguma kopijas redzams, ka 2017.gada 2.janvārī puses noslēdza cesijas līgumu, ar kuru prasītāja nodeva atbildētājai prasījumu pret AS „Latvenergo" 3`433,25 EUR apmērā, kas izriet no 2014.gada 1.jūlija līguma Nr.010000/14-404 un 2017.gada 2.janvārī izrakstītajiem faktūrrēķiniem Nr.1 un Nr.2, kā arī prasījumus, kas radīsies nākotnē (visi turpmāk izrakstītie rēķini). Saskaņā ar minētā līguma 3.punktu par atlīdzības samaksu puses vienojas atsevišķi.

Tiesa secina, ka lietā nav strīda par to, ka apstrīdētais cesijas līgums tika noslēgts triju gadu laikā pirms prasītājas maksātnespējas procesa iestāšanās dienas. Tāpat lietā nav strīda par to, ka cesijas līgums tika noslēgts ar ieinteresēto personu attiecībā pret parādnieku, jo prasītājas dalībnieks /pers. C/ ir atbildētājas vienīgais dalībnieks.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka, lai konkrētajā gadījumā varētu apmierināt maksātnespējas administratores celto prasību, ir nepieciešams konstatēt atlikušo Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktā norādīto priekšnoteikumu darījuma atzīšanai par spēkā neesošu, proti, zaudējumu nodarīšanu parādniekam, kas ir patstāvīgs darījuma apstrīdēšanas priekšnoteikums un kas ir jāpierāda.

Par zaudējumus radošu darījumu tiesu praksē ir atzīti arī tādi darījumi, kas paši par sevi nesamazina parādnieka mantas sastāvu (nemaina aktīvu un saistību attiecību), taču ietekmē kreditoru prasījumu apmierināšanas proporciju maksātnespējas procesa ietvaros (lieta Nr.SKC-34/2009) (3.punkts).

[2.3] Saskaņā ar lietas materiālos esošo prasītājas kreditoru prasījumu reģistru un maksātnespējas administratores tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, Valsts ieņēmumu dienests ir vienīgais prasītājas kreditors.

Kā izriet no prasītājas debitora AS „Latvenergo" maksātnespējas administratoram Anatolijam Zujevam 2018.gada 31.jūlijā un maksātnespējas administratorei Madarai Stūrītei 2019.gada 8.jūlijā sniegtās informācijas, 2016.gada decembrī AS „Latvenergo" saņēma Valsts ieņēmumu dienesta rīkojumu Nr.30.4-4.1.3/155960, pamatojoties uz kuru visi prasītājai pienākošies naudas līdzekļi līdz 218`658,45 EUR ir pārskaitāmi Valsts kases kontos prasītājas nodokļu parāda samaksai, bet 2017.gada 20.janvārī – prasītājas paziņojumu par cesiju, saskaņā ar kuru visi prasītājai pienākošies maksājumi ir veicami atbildētājas kontā, kā dēļ AS „Latvenergo" uzskatīja par neiespējamu pārskaitīt prasītājai parādu par kopējo summu 14`408,73 EUR.

Savukārt saskaņā ar AS „Latvenergo" maksātnespējas administratorei Madarai Stūrītei 2020.gada 3.februārī sniegto informāciju AS „Latvenergo", pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta rīkojumu Nr.30.4-4.1.3/155960, veikusi prasītājas 2016.gada 1.decembra rēķinu Nr.226 un Nr.227, 2017.gada 2.janvāra rēķinu Nr.1 un Nr.2, kā arī 2017.gada 1.februāra rēķinu Nr.6 un Nr.7 par kopējo summu 10`299,75 EUR (tostarp cesijas līgumā norādītās summas 3`433,25 EUR) samaksu Valsts kases kontā, bet rēķinu Nr.11, Nr.12, Nr.16 un Nr.17, kā arī saistību izpildes nodrošinājuma samaksu par kopējo summu 14`408,73 EUR AS „Latvenergo" nav veikusi.

[2.4] No lietas materiālos esošā 2019.gada 21.maija paziņojuma Nr.0218/00576/2019-NOS/MPA izriet, ka maksātnespējas administratore izmantoja Maksātnespējas likuma 101.panta pirmajā daļā paredzētās tiesības un vienpusēji atkāpās no 2017.gada 2.janvāra cesijas līguma.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka maksātnespējas administratore, ceļot prasību, faktiski apstrīdējusi jau 2019.gada 21.maijā vienpusēji izbeigto darījumu.

[2.5] Pirmās instances tiesa secina, ka prasītājai pienākošies naudas līdzekļi par kopējo summu 14`408,73 EUR joprojām atrodas prasītājas debitora AS „Latvenergo" rīcībā, taču minētā sabiedrība atsakās tos pārskaitīt maksātnespējas administratorei, lai gan pēc prasītājas maksātnespējas procesa pasludināšanas Valsts ieņēmumu dienesta rīkojums nav šķērslis debitora parāda samaksai maksātnespējas administratores Madaras Stūrītes norādītajā kontā, savukārt pušu starpā noslēgtais cesijas līgums kopš 2019.gada 21.maija nav spēkā.

[2.6] Lai gan no parādnieces pārstāvja /pers. E/ maksātnespējas administratorei sniegtās informācijas izriet, ka cesijas līguma patiesais noslēgšanas mērķis ir bijis izvairīties no saistību izpildes pret Valsts ieņēmumu dienestu, kā arī to, ka cesijas līguma atlīdzība netika nedz noteikta, nedz samaksāta, tiesa, ņemot vērā to, ka prasītājai no AS „Latvenergo" pienākošies naudas līdzekļi par kopējo summu 14`408,73 EUR joprojām atrodas minētā debitora rīcībā un tie nekad nav bijuši prasītājas vai atbildētājas mantā; to, ka atbildētāja nav saņēmusi cesijas ceļā iegūtā prasījuma apmierinājumu; to, ka 2017.gada 2.janvāra rēķinu Nr.1 un Nr.2 samaksa par kopējo summu 3`433,25 EUR tika veikta prasītājas vienīgā kreditora Valsts ieņēmumu dienesta prasījuma segšanai, kā arī to, ka 2019.gada 21.maijā apstrīdētais cesijas līgums tika vienpusēji izbeigts, atzīst, ka 2017.gada 2.janvāra cesijas līgums nav radījis prasītājas mantas samazinājumu vai kopējo saistību palielinājumu, kā arī nav ietekmējis kreditoru prasījumu apmierināšanas proporciju maksātnespējas procesa ietvaros. Tāpat tiesa uzskata, ka konkrētajā gadījumā zaudējumus prasītājai faktiski nodara tās debitora rīcība, nepārskaitot maksātnespējīgajai prasītājai pienākošās naudas summas pēc maksātnespējas administratores pieprasījuma. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasības apmierināšanai nav tiesiska pamata.

[3] Par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2020.gada 13.marta spriedumu prasītāja iesniedza apelācijas sūdzību, pārsūdzot to pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzība satur šādus argumentus.

[3.1] Pirmās instances tiesa norādījusi, ka no lietā esošajiem pierādījumiem izriet, ka cesijas līguma patiesais noslēgšanas mērķis bija izvairīties no saistību izpildes pret Valsts ieņēmumu dienestu.

Tomēr administratore vērtē kā kļūdainu spriedumā norādīto faktu, ka nav konstatējams zaudējumu nodarīšanas fakts prasītājai.

Prasītāja no minēta cesijas darījuma nav saņēmusi nekādu cesijas maksu, to tiesa nav vērtējusi vispār. Līdz ar to cesijas maksas nesaņemšana par minēto darījumu jau pati par sevi ir vērtējama kā zaudējumi prasītājai.

[3.2] Administratore sagatavoja un nosūtīja 2019.gada 28.jūnijā AS „Latvenergo" pretenziju/brīdinājumu Nr.0265/00576/2019-NOS/MPA par parāda 14`408,73 EUR samaksu. AS „Latvenergo" savā 2019.gada 7.augusta atbildes vēstulē norādīja, ka atbildētāja 2017.gada decembrī ir tiesā cēlusi prasību pret AS „Latvenergo" par naudas piedziņu, pamatojoties uz cesijas līgumu. Ņemot vērā valsts kapitālsabiedrībām noteiktos ierobežojumus saistībā ar līdzekļu izšķērdēšanu, AS „Latvenergo" šīs vēstules sagatavošanas brīdī nepastāv tiesiskas iespējas izpildīt Jūsu vēstulē izteikto maksājuma rīkojumu.

Lai arī Administratore 2019.gada 21.maijā sagatavoja un nosūtīja atbildētājai paziņojumu Nr.0218/00576/2019-NOS/MPA par vienpusēju atkāpšanos no cesijas līguma un par minēto atkāpšanos paziņoja arī debitoram AS „Latvenergo", nedz minētā darījuma (cesijas līguma) otra puse, nedz debitors šo atkāpšanos neuzskata par saistošo, līdz ar to vienīgais procesuālais instruments parādnieka aizskarto tiesību aizstāvēšanai ir lūgt, lai tiesa atzīst minēto darījumu par spēkā neesošu.

Administratore 2020.gada 4.februārī tiesai iesniedza arī otru 2020.gada 2.februāra AS „Latvenergo" atbildes vēstuli, no kuras izriet, ka debitors uzskata, ka tiesas ceļā cesijas līgums būtu jāatzīst par spēkā neesošu un kamēr tiesa nav lēmusi par minēto, debitors to uzskata par tiesisku šķērsli, lai veiktu parāda atmaksu parādniekam.

Tiesa nav vērtējusi faktu, ka gadījumā, ja pat administratore celtu prasību pret AS „Latvenergo" par parāda piedziņu, tiktu izvirzīts arguments par cesijas līguma spēkā esamību, un tā kā pa šo pastāv strīds, administratores ieskatā, tas būtu jāizšķir tiesas ceļā.

Tāpat tiesa nav vērtējusi faktu, ka atbildētāja ir cēlusi prasību pret AS „Latvenergo" par sev „it kā" pienākošos parāda piedziņu saskaņā ar cesijas līgumu.

[3.3] Administratore norāda, ka tiesa, izspriežot lietu, ir netieši norādījusi, ka minētā debitora parāda summa būtu piekritīga parādniecei, līdz ar to šī debitora parāda summa faktiski arī veido parādnieces tiešos zaudējumus. Gadījumā, ja civillietā, kurā atbildētāja ir vērsusies pret AS „Latvenergo" būs apmierinošs spriedums, parādniecei nebūs iespēju šo debitora parādu atgūt, lai novirzītu kreditoru (šajā gadījumā Valsts ieņēmumu dienesta) prasījuma segšanai.

[4] 2020.gada 26.oktobrī Rīgas apgabaltiesā saņemti abu pušu lūgumi izskatīt lietu bez viņu klātbūtnes. Prasītāja uztur apelāciju, pamatojoties uz tajā norādītajiem apsvērumiem, bet atbildētāja uztur pirmajā instancē sniegtos paskaidrojumus un uzskata pirmās instances tiesas spriedumu par taisnīgu un pamatotu. Tādējādi atbildētāja uzskata, ka prasība ir noraidāma.

Motīvu daļa

[5] Izvērtējot prasības pieteikumu un pušu sniegtos rakstveida paskaidrojumus, kā arī pārbaudot lietā iegūtos pierādījumus, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzība ir pamatota, līdz ar to prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

[6] Prasība satur divus elementus – priekšmetu un pamatu, kas veido prasības saturu. Prasības priekšmets ir tās apstrīdētās tiesības, tiesiskās attiecības, kuras pastāv starp prasītāju un atbildētāju un kuru esību vai neesību prasītājs lūdz tiesu konstatēt, vienlaikus lūdzot aizsargāt savas aizskartās vai apstrīdētās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses. Savukārt, prasības pamatu veido apstākļi, uz kuriem prasītājs pamato savu prasījumu, t.i., juridiski fakti, ar kuriem tiesību normas hipotēze saista strīda pušu materiāltiesiskās attiecības esamību, grozīšanos vai izbeigšanos.

Atbilstoši celtai prasībai, apelācijas instances secina, ka prasība priekšmets ir cesijas līguma *(lietas lapa 94.lapa)* atzīšana par spēkā neesošu, bet prasības pamats – zaudējumu nesoša darījuma noslēgšana triju gadu laikā pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas ar personu, kura zināja vai tai bija jāzina par šādu zaudējumu nodarīšanu.

[7] Prasības pamats ir ietverts tiesību normas – Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktā, proti, administratoram ir pienākums izvērtēt parādnieka darījumus un celt tiesā prasību par attiecīgā darījuma atzīšanu par spēkā neesošu neatkarīgi no šā darījuma veida, ja tas noslēgts triju gadu laikā pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas un tādējādi parādniekam ir nodarīti zaudējumi, turklāt persona, ar kuru vai kurai par labu noslēgts darījums, zināja vai tai bija jāzina par šādu zaudējumu nodarīšanu.

Pirmās instances tiesa atklājot minētas normas saturu un atsaucoties uz judikatūru ir pareizi secinājusi, ka saskaņā ar Augstākās tiesas judikatūrā nostiprinātajām atziņām *(sk., piemēram, 2017.gada 12.oktobra sprieduma lietā Nr.C04535011, SKC-146/2017 (ECLI:LV:AT:2017:1012.C04535011.1.S) 11.1.punktu)* minētās normas piemērošanai jākonstatē šādi elementi: 1) darījums, kas noslēgts triju gadu laikā pirms maksātnespējas procesa iestāšanās dienas; 2) ar minēto darījumu parādniekam ir nodarīti zaudējumi; 3) persona, ar kuru vai kurai par labu noslēgts darījums, zināja vai tai bija jāzina par zaudējumu nodarīšanu.

Tādejādi, prasību par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu saskaņā ar Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktu apmierināt iespējams tikai tad, ja tiek konstatēts viss iepriekš minēto pazīmju kopums.

[7.1] Apelācijas instances tiesa par pamatotiem atzīst pirmās instances tiesas motīvus, ka lietā nav strīda par to, ka apstrīdētais cesijas līgums tika noslēgts triju gadu laikā pirms prasītājas maksātnespējas procesa iestāšanās dienas, kā arī cesijas līgums tika noslēgts ar ieinteresēto personu attiecībā pret parādnieku, jo prasītājas dalībnieks /pers. C/ ir atbildētājas vienīgais dalībnieks. Minētie apsvērumi nav apstrīdēti arī apelācijas sūdzībā.

[7.2] Apelācijas instances tiesa atklājot Maksātnespējas likuma 96.pantā lietotā jēdziena „darījums, ar kuru nodarīti zaudējumi parādniekam" atzīst, ka tas ir tulkojams maksātnespējas tiesību izpratnē, ņemot vērā Maksātnespējas likuma 1.pantā deklarēto šā likuma mērķi – veicināt finansiālās grūtībās nonākuša parādnieka saistību izpildi un, ja iespējams, maksātnespējas atjaunošanu.

Tiesu praksē jau vairākkārt atzīts, ka darījumi atzīstami par spēkā neesošiem, ja tiek konstatēts, ka tie no saimnieciskā (ekonomiskā) viedokļa nav attaisnojami un ka to rezultātā kreditoru iespējas gūt apmierinājumu no parādnieka mantas un parādnieka iespējas atjaunot maksātspēju, turpinot normālu saimniecisko darbību, būtu lielākas, ja attiecīgie darījumi nebūtu noslēgti (*sk. Augstākās tiesas 2013./2014.gada apkopojumu "Tiesu prakse lietās par darījumu apstrīdēšanu un zaudējumu piedziņu no parādnieka pārstāvjiem maksātnespējas procesu ietvaros"*).

Prasījuma tiesības – debitoru parādi ietilpst mantas sastāvā kā aktīvi un to atsavināšana, protams, var radīt mantisku pamet umu (mantas samazinājumu). Minētais izriet no grāmatvedību regulējošām tiesību normām un apstiprinās ar tiesu praksē izteiktajām atziņām *(sk. Augstākās tiesas 2016.gada 7.jūnija spriedumu lietā Nr.SKC-7/2016)*.

[7.3] Apstrīdētā cesija līguma pirmais punkts paredz, ka atbildētājai tika nodots prasījums 3`433,25 EUR apmērā, kas izriet no līguma ar AS „Latvenergo", tai skaitā 2017.gada 2.janvārī izrakstītie faktūrrēķini Nr.1 un Nr.2, kas ir spēkā šo prasījumu nodošanas dienā un prasījumus, kas radīsies nākotnē (visi turpmāk izrakstītie rēķini) no līguma pret parādnieci ar visām pie šiem prasījumiem piederīgām tiesībām. Cesijas līguma 3.punkts paredz, ka par atlīdzības samaksu puses vienojās atsevišķi. Cesijas līguma spēkā esība nav atkarīga no atlīdzības samaksas.

[7.4] Lietā nav apstrīdēts prasītājas norādītais fakts, ka AS „Latvenergo" kā debitora parāds sastāda14`408,73 EUR *(sk. pirmās instances tiesas spieduma 5.4.punkts)*.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka prasījuma tiesību atsavināšana nenosakot nekādu atlīdzību ir viennozīmīgi radījis parādnieka mantas samazinājumu, kas liedz parādniecei apmierināt maksātnespējas procesā pieteikto kreditora prasījumu, līdz ar to izpildās arī trešais apskatītais pamats darījuma atzīšanai par spēkā nesošu. Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka puses par atlīdzības samaksu būtu vienojušās atsevišķi.

[7.5] To, ka apstrīdētais cesijas līgums netika noslēgts, lai nodotu prasījuma tiesības un pretī iegūtu materiālu labumu, bet gan ar mērķi izvairīties no saistību izpildes pret Valsts ieņēmu dienestu, apliecina parādnieka pārstāvja /pers. E/ atbilde maksātnespējas administratorei, kurā norādīts, ka cesijas līgums tika noslēgts, lai nodrošinātu algu izmaksu darbiniekiem *(lietas lapa 53.lapa)*.

[7.6] Apelācijas instances tiesa atzīst, ka minētos apstākļus pirmās instances tiesa izvērtēja nepilnīgi, kā rezultātā nonāca pie kļūdaina secinājuma, ka parādniecei cesijas līguma noslēgšanas rezultātā zaudējumi netika nodarīti.

[7.7] Par kļūdainu apelācijas instances tiesa atzīst pirmās instances tiesas secinājumu, ka cesijas līgums kopš 2019.gada 21.maija nav spēkā, jo cesijas līgums vienpusēji tika izbeigts no administratora puses. Pamatoti iebildumi šajā sakarā ir izteikti arī apelācijas sūdzībā.

Civillikuma 1589.pants noteic, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Apelācijas instances tiesa secina, ka nav iestājies neviens no minētiem vienpusējas atkāpšanas pamatiem, jo ne cesija līguma raksturs, ne likums nepieļauj šādu atkāpšanos. Tāpat cesija līguma 7.4.punkts paredz, ka jebkura no pusēm ir tiesīga pārtraukt šo līgumu, noslēdzot par to vienošanos rakstveidā ar otru pusi. Apelācijas instances tiesa secina, ka starp pusēm attiecīga vienošanās nav noslēgta. To nevar aizstāt administratora vienpusēja atkāpšanās no līguma.

[8] Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 11.punkts noteic, ka prasības summa prasībās par darījuma izbeigšanu vai atzīšanu par spēkā neesošu ir apstrīdētā darījuma summa.

Izskatāmajā lietā jāņem vērā, ka prasības par cesijas līguma atzīšanu par spēkā neesošu mērķis nav piedzīt parādu pēc saistības cedētajā darījumā, jo ar cesiju „apgrozībā ir nonācis faktiski tikai pienākums dot kaut kādu mantisku labumu, nevis pats mantiskais labums *[..]"(Dr.habil.iur. Kalvis Torgāns „Cesijas tiesiskā regulējuma pilnveidošanas nepieciešamība". Satversmē nostiprināto vērtību aizsardzība: dažādu tiesību nozaru perspektīva. Latvijas Universitātes 77.starptautiskās zinātniskās konferences rakstu krājums. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2019, 160.lpp.)*.

Tādejādi piedzenamās valsts nodevas apmērs ir atkarīgs no tā, kādu mantiski novērtējamu labumu prasītāja pēc cesijas līguma atzīšanas par spēkā neesošu ar vislielāko varbūtību var iegūt. Kā redzams no sprieduma (sk. 7.4.punkts) prasītāja no cesijas līguma var iegūt mantisko labumu 14`408,73 EUR apmērā, līdz ar to no atbildētājas par labu valstij, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai, 34.panta pirmās daļas pirmā punkta c) apakšpunktam un 34.panta ceturtajai daļai, no atbildētājas valsts labā piedzenama valsts nodeva 233,43 EUR apmērā saistībā ar prasītājas celto prasību

un tādā pašā apmērā par apelācijas sūdzības iesniegšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.pantu lietas izskatīšanas gaitā radušies izdevumi par prasības pieteikuma norakstu un tiesas pavēstu nosūtīšanu, no pavēstu uzziņas redzams, ka nesamaksātā summa ir 2,72 EUR, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu pirmo daļu, piedzenama no atbildētājas valsts labā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz sprieduma motīvu daļā norādītajām materiālām tiesību normām un Civilprocesa likuma 430.panta, 432. – 434.panta, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

prasību apmierināt.

Atzīt par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža 2017.gada 2.janvāra Cesijas līgumu, kas noslēgts starp SIA „Rangs JS", reģistrācijas Nr.40103408966, un SIA „Screen Group", reģistrācijas Nr.40003861945.

Piedzīt no SIA „Screen Group", reģistrācijas Nr.40003861945, par labu valstij tiesas izdevumus 466,86 EUR.

Samaksa veicama kontā: saņēmējs - Valsts kase NMR 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, saņēmēja iestāde – Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva lietā Nr.C29419719.

Piedzīt no SIA „Screen Group", reģistrācijas Nr.40003861945, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,72 EUR

Samaksa veicama kontā: saņēmējs Tiesu administrācija NMR 90001672316, konts LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde - Valsts kase BIC kods TRELLV22, ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499, iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā Nr.C29419719.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu daļā par tiesas izdevumu samaksu 10 (desmit) dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu – valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumus apliecinošus dokumentus iesniegt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt Latvijas Republikas Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas un pieejamības dienas tiesas kancelejā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Spriedums sastādīts un pieejams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā 2020.gada 27.novembrī.

Tiesnesis referents M.Sviķis

Tiesnese M.Šķendere

Tiesnese I.Strelča